

LANGELAND
KOMMUNE

LANDDISTRIKTSPOLITIK

Langeland - din - min - vores Ø

*Nu vilde vi forlade dette Sted,
Det kiære Langeland! med sine Skove;
Hvor Venskab overalt og Giestfrighed
Modtog os venligt fra den salte Vove;
Hvor Oxen trækker stærk, med sene Fied,
Igiennem Jeden Jord de dybe Plove;
Hvor Haren og Kaninen hyppigt leger
I maaneklare Nat om Skovens Eger.*

*Den skionne Oe! der som en smekker Green,
Brudt af den store, danske Rosenhække,
I Vandet ligger fastnet ved en Steen,
Mens idel Knopper Lovet rundt bedække.
I friske Bolge, altid klar og reen,
Kan Intet Blomsterkraftens Udtring svække,
Og tusind Vinger did sig froe bevæge,
For sig i søden Duft at vedergvæge.*

Adam Oehlenschläger

Hvorfor har vi en rosegren i kommunevåbenet?

I 1804 skrev Adam Oehlenschläger et digt, hvor han sammenligner Langeland med en "smekker Green, Brudt af den store, danske Rosenhække, i Vandet ligger fastnet ved en Steen".

Oehlenschläger skrev digtsamlingen "Langelandsrejse", hvori disse strofer findes. For ham var det en katastrofe at skulle forlade Langeland ...

Det var i øvrigt også her på øen, at Oehlenschläger blev inspireret til nationalsangen "Der er et yndigt land".

Indhold

Forord.....4

1. Hvad er et landdistrikt?5

2. Hvad er et landdistrikt på Langeland?.....6

3. Formålet med en landdistriktspolitik?7

4. Visionen.....8

5. De 7 indsatsområder9

6. Fremtidige handlinger 10

Bilag 1: Uddybende beskrivelser af de 7 indsatsområder

Forord

Udviklingen af kommunens landområder og det åbne land er meget vigtig og indgår derfor allerede i Langeland Kommunes overordnede og tværgående udviklingsstrategi – nemlig Planstrategien. For at tydeliggøre selve landdistriktsdelen har kommunen nu udskilt denne del i nærværende selvstændige dokument.

Som det fremgår af Planstrategien ønsker Langeland Kommune i høj grad, at borgere og andre centrale aktører tager medansvar og bliver en aktiv del af udviklingen for Langeland. Det er i høj grad de lokale aktører og ressourcer der skal være drivkraften i udviklingen. Det er dermed også en fælles opgave at understøtte lokale initiativer og engagement, der kan sætte skub i nye

ideer, aktiviteter og projekter.

Landdistrikternes rolle og funktion er ikke længere kun landbrug, fiskeri og fødevarerproduktion. I dag rummer landdistrikterne helt særlige værdier og muligheder for borgere og turister, herunder spændende bosætnings- og erhvervs muligheder, kultur- og fritidsaktiviteter, naturoplevelser og sociale netværk. De nye funktioner fordrer også øget tilgængelighed til uddannelses tilbud og arbejdspladser samt moderne servicefaciliteter i øvrigt. På den anden side skal der også værnes om de væsentlige værdier, som landdistriktet repræsenterer – nemlig naturen, landskabet, arkitekturen, kulturarven osv. Udviklingen afhænger i høj grad af os, der bor her på Langeland, og hvis vi

fortsat skal være i stand til, at tiltrække nye borgere, må vi sammen skabe det nødvendige grundlag.

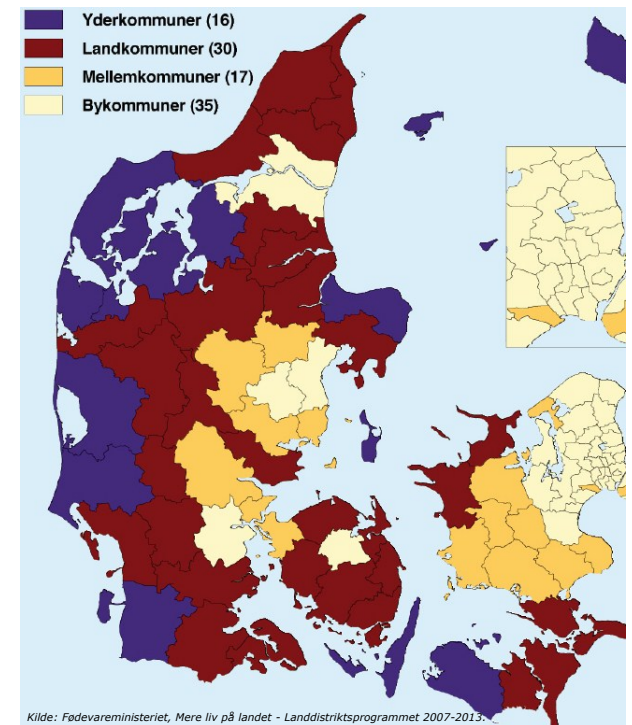
1. Hvad er et landdistrikt?

Langeland Kommunes Landdistriktspolitik er allerede besluttet – og fremgår af kommunens Planstrategi 2012 – 2016. Men nu udskilles delen omkring landdistrikterne i et selvstændigt dokument af rent praktiske årsager. Årsagen er helt konkret, at det kan være vanskeligt at søge efter Landdistriktspolitikken på kommunens hjemmeside, når denne indgår i selve Planstrategidokumentet. En række aktører på området har løbende brug for at kunne henvise til Langeland Kommunes Landdistriktspolitik – blandt andet når der søges midler i Landdistriktpuljen og hos andre fonde/puljer. Der er derfor ikke tale om noget nyt indhold vedrørende vision og indsatsområder, men alene tale om en større synliggørelse, hvorved kommunens Landdistriktspoli-

tik bliver et endnu bedre værktøj for fremtiden.

Der findes ikke en entydig og fælles landsdækkende definition af, hvad et landdistrikt i virkeligheden er. Derfor benyttes forskellige betegnelser og definitioner – alt afhængig af hvor man kigger henne. Fødevareministeriets definition og inddeling fremgår af figur 1. Her er det helt tydeligt at hele Langeland Kommune er betegnet som en yderkommune – og dermed også som et stort landdistrikt.

Figur 1 Landdistriktsindeks

2. Hvad er et landdistrikt på Langeland?

Som nævnt i det foregående findes der ikke en entydig og fælles definition af, hvad et landdistrikt er. Derfor benyttes forskellige betegnelser og definitioner – alt afhængig af, hvad formålet er. Jf. Fødevareministeriets definition er hele Langeland et landdistrikt.

Andre steder anvendes en definition, som er baseret på antal indbyggere i kombination med bebyggelsens karakter. Der sondres mellem landdistrikter og byområder, hvor byområder afgrænses som sammenhængende bebyggelse, der har mindst 200 indbyggere.

Men meget ofte vil en sådan skarp definition være uhensigtsmæssig, idet det for en del landsbyer med mere end 200 indbyggere vil være mere korrekt at tale om et landdistrikt med hensyn til funktioner, service, faciliteter m.m. I nogle sammenhænge vil byområder med langt over 200 beboere eksempelvis ikke adskille sig afgørende fra områder med flere tusinde beboere.

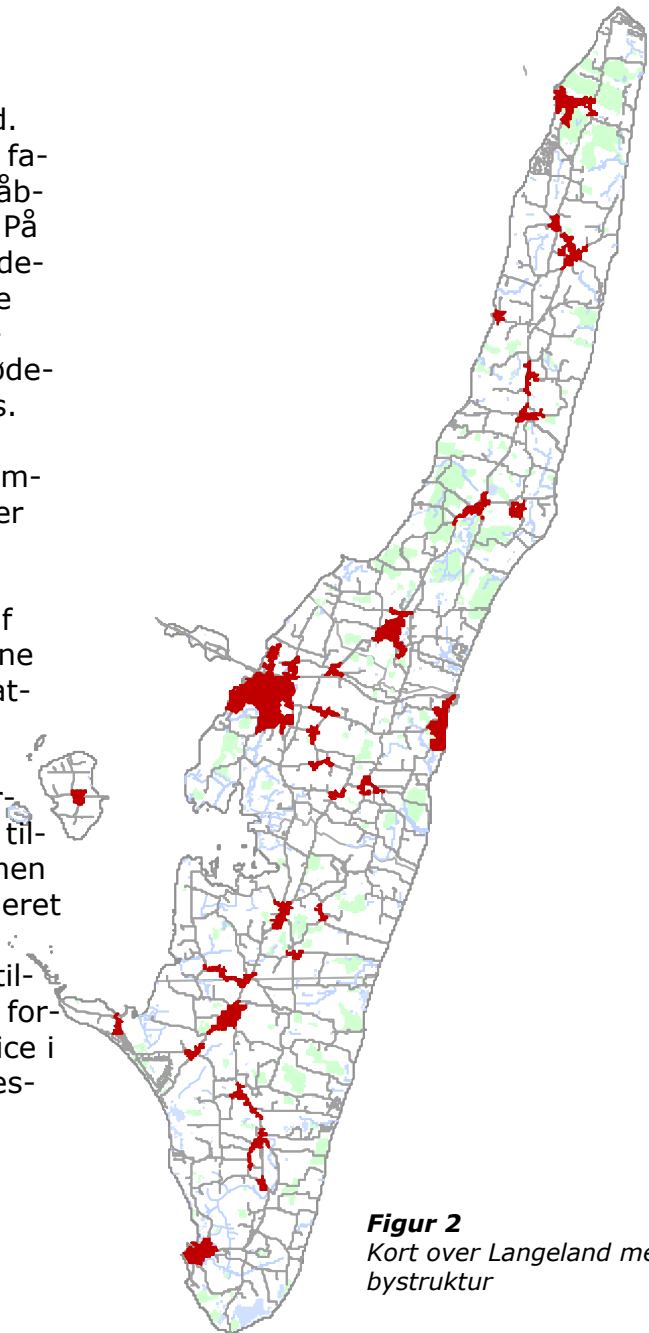
På Langeland er de større byer netop karakteriseret ved, at der er direkte kig til det åbne land – selv når man går på hovedgaden. Byerne bliver derved en del af helheden og skal nødvendigvis

tænkes sammen med det åbne land. Endvidere er byernes funktioner og faciliteter i øvrigt nøje knyttet til det åbne land og til de mindre landsbyer. På baggrund af en konkret helhedsvurdering – må hele Langeland Kommune samlet set betragtes som et landdistrikt – i overensstemmelse med Fødevareministeriets Landdistriktsindeks.

Dette betyder at hele Langeland Kommune er et landdistrikt og dermed er omfattet af Landdistriktspolitikken.

Forudsætningerne for udviklingen af landdistrikt som Langeland Kommune kan beskrives med følgende 2 indsættelser:

1. Den demografiske og ressourcemæssige status og fremtidige forventede ændring kræver statslig tilførsel af midler, såfremt kommunen skal opretholde et nationalt defineret serviceniveau.
2. Langeland Kommune skal lokalt tilpasses nuværende og fremtidige forventninger til den offentlige service i forhold til de mulige og tildelte ressourcer.

Figur 2
Kort over Langeland med
bystruktur

3. Formålet med en landdistriktspolitik?

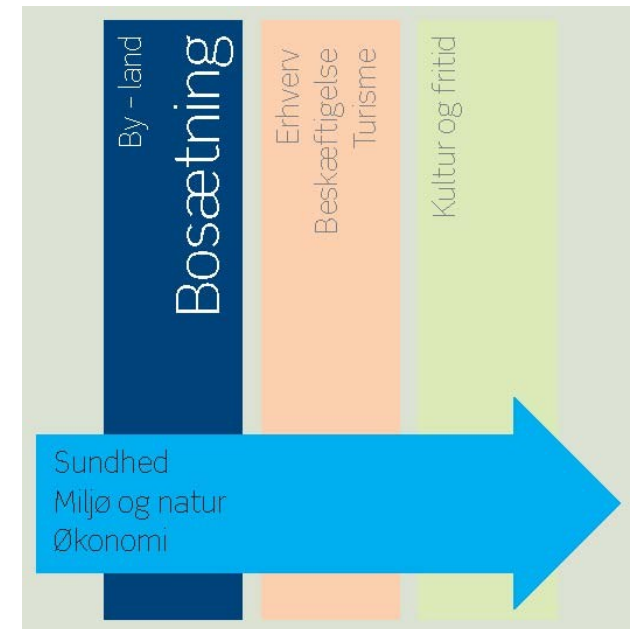
Landdistriktspolitikken er oprindeligt udarbejdet og vedtaget af kommunalbestyrelsen som en del af Planstrategi 2012 – 2016.

Dette giver rigtig god mening – især fordi hele Langeland Kommune er udpeget som et landdistrikt – jf. Fødevarerministeriets landdistriktsindeks. Dermed skal landdistriktspolitikken også ses som en overordnet retningsgiver for kommunens langsigtede udvikling. Landdistriktspolitikken danner dermed også ramme for arbejdet med en række øvrige kommunale planer – eksempelvis Kommuneplanen, Fritidspolitikken, Sundhedspolitikken, Folkeoplysningspolitikken osv.

Landdistriktspolitikken har i princippet berøringsflader til alle politikområder, og heri formuleres visioner og indsatsområder for kommunens fremtidige udvikling.

Landdistriktspolitikken er således et meget vigtigt værktøj i forbindelse med de kommende beslutninger, udviklingsarbejder, projekter osv.

I Planstrategien for Langeland Kommune har kommunalbestyrelsen besluttet at fokusere på bosætning som det vigtigste og tværgående tema for Langelands fremtidige udvikling. I Landdistriktspolitikken fastholdes derfor fokus klart og skarpt på temaet bosætning.

Figur 3
Bosætningstemaet

4. Visionen

Visionen for Langeland Kommune er formuleret og besluttet af kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af Planstrategi 2012 – 2016.

Visionen handler kort sagt om øget bosætning, idet vi er helt sikre på, at Langeland har noget helt særligt at byde på i fremtiden for moderne familier og fremtidens erhverv. Der er havet omkring os, enestående natur- og kulturlandskaber, den fantastiske kulturarv, friluftslivet, kunsten, kulturen, arkitekturen og meget mere.

Langeland er også rykket tættere på resten af Danmark med øget tilgængelighed og reducerede transporttider. Vi forestiller os fortsat Langeland som et sted, hvor bosætning, fritidsliv, turisme

og erhverv blomstrer side om side i tæt sammenhæng med de naturskønne omgivelser og alt det andet, som gør stedet til noget helt særligt. Visionen om øget tilflytning skal naturligvis tænkes målrettet på langt sigt. Vi byder nemlig på et liv, hvor moderne mennesker kan udfolde sig fuldt ud - både i relation til karriere, familie- og fritidsliv. Der etableres spændende moderne boliger, som lever op til kravene fra fremtidens familier. Boligerne placeres med en særlig attraktiv beliggenhed og i tæt tilknytning til service- og fritidstilbud i øvrigt.

De enestående opvækstvilkår for børn og unge er i fortsat fokus, og kvaliteten af servicetilbud udvikles løbende. Moderne familier finder det yderst attrak-

tivt at bosætte sig, og på langt sigt skabes en befolkningssammensætning, der mere ligner den i resten af landet.

Langeland Kommune skal endvidere være en bæredygtig og effektivt drevet kommune, som arbejder målrettet med at gøre visionen til virkelighed. Kommunen er også en rigtig god arbejdsplads, hvor der stilles store krav til kompetencer og krav til ydet service. Der er maksimal fokus på innovation af den kommunale service og de kommunale serviceydelser med henblik på at skabe en endnu større grad af bæredygtighed.

5. De 7 indsatsområder

De 7 indsatsområder for Langeland Kommune er tidligere drøftet og besluttet af kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af Planstrategi 2012 – 2016.

Der arbejdes derfor allerede med de 7 fokusområder bredt i Langeland Kommune inden for alle fagområder. Der arbejdes med de 7 indsatsområder i tæt kobling med den overordnede vision om øget bosætning. For landdistriktspolitikken vil det være mest oplagt at have særlig fokus på bosætning i kobling med indsatsområde 2) De fysiske rammer, 5) Events og aktiviteter, 6) Natur og kultur og 7) Erhverv og iværksætterier.

Landdistriktspolitikken har især fokus på følgende af de 7 indsatsområder:

2. De fysiske rammer i byerne og i det åbne land.
5. Events og aktiviteter med forskellige former for oplevelser rundt i hele landdistriktet.
6. Natur og kultur.
7. Erhverv og iværksætterier.

Oversigt 1: De 7 indsatsområder for Langeland Kommune i kobling til visionen om øget bosætning

1. Helhedsorienterede visioner –
"Vi tænker i helheder"
2. De fysiske rammer –
"Vi laver rum til mennesker"
3. Markedsføring og branding –
"Vi tiltrækker mennesker og investeringer"
4. Service –
"Vi udvikler og tilpasser servicetilbud"
5. Events og aktiviteter –
"Vi sørger for de gode oplevelser"
6. Natur og kultur –
"Vi byder på levende natur- og kulturværdier"
7. Erhverv og iværksætterier –
"Vi tænker innovation og kompetenceudvikling"

6. Fremtidige handlinger

Gøre mere:

- Understøtte visionen om en øget bosætning i forbindelse med de konkrete projekter og aktiviteter.
- Kulturarven, kulturarvsperspektivet og landskaberne inddrages i forbindelse med projekter og aktiviteter i byerne og i det åbne land.
- Kultur- og fritidsområdet inddrages i arbejdet, herunder aktiviteter, projekter og events.
- Formidling om de forskellige egenskaber og forhold i og omkring selve landdistriktet.
- Forskønnelsestiltag og projekter ved udarbejdelse af sammenhængende planer og masterplaner.
- Omdannelse af byrum og rum i det åbne land, således at nye aktiviteter, funktioner, boliger og erhverv kan indgå på en ny og hensigtsmæssig måde.
- Virksomheder, iværksætterier og øgede investeringer med skabelsen af nye arbejdspladser.
- Målbare mål for økonomi og indtjening, når nye aktiviteter og projekter iværksættes.
- Sætte mål og foretage effektevaluering.

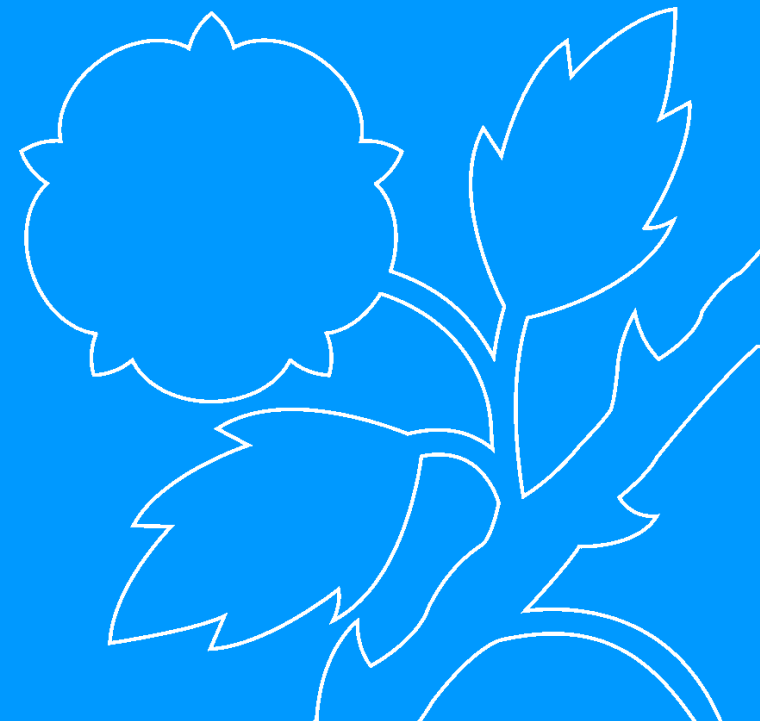
Holde fast – konsistens:

- Planlægning og samarbejde om tiltag i landdistriktet.
- Landdistriktspolitikken forankres i den fysiske planlægning og i udarbejdelsen af den kommende kommuneplan.
- Fokus på landbrug, fiskeri og fødevarereproduktion o.lign.
- Socialt ansvar er en integreret del af aktiviteter og projekter på landdistriktsområdet.
- Internationalt samspil. Distriktet har grænser til resten af Europa, hvor turismen har stor betydning.
- Fortsat arbejde for at skabe øget tilgængelighed i naturen på en afbalanceret måde.
- Understøtte det lokale engagement, samarbejdet og forskellige partnerskabsmodeller.
- Hjælp til selvhjælp målrettet til iværksættere, ildsjæle, frivillige m.m.
- Fokus på infrastruktur og ny kommunikationsteknologi - højhastighedsforbindelser.
- Fortsat fokus på udvikling af kystturismen.

Gøre mindre:

- Offentlige myndigheder tager selv initiativ til og gennemfører lokale aktiviteter, events og projekter.
- Hoppe fra projekt til projekt – eller fra aktivitet til aktivitet – uden fokus på strategien og på det, som har en ønskelig effekt på lokalområdet.
- Iværksættelse af projekter, aktiviteter o.lign. i områder, hvor der ikke i forvejen er initiativer eller ønske om at få det.

Bilag 1: Uddybende beskrivelse af de 7 indsatsområder

1. Helhedsorienterede visioner – *“Vi tænker i helheder”*

En del af indsatsen, som understøtter den overordnede vision, handler om at tænke i helheder hele vejen rundt. Realiseringen af visionen fordrer ligeledes, at denne indarbejdes og implementeres på samtlige politikområder.

Det betyder at bosætningstemaet fremover vil være overliggende for de øvrige områder og indsatser. Tilsvarende vil økonomi og sundhed være tværgående temaer, som bør tænkes ind alle steder, hvor det giver fornuftig mening.

Eksempelvis har kommunen en målsætning om, at sundhedsvisionen inddrages i alle aspekter af kommunalbestyrelsens beslutninger, ligesom spørgsmålet om økonomi skal være afspejlet i alle beslutninger og handlinger.

2. De fysiske rammer – *“Vi laver rum til mennesker”*

Visionen kræver nøje afstemte planlægningsarbejder for bolig, erhverv, ferie- og fritidsformål samt havneudvikling.

I perioden er grundstenene lagt for visionen og bosætningsstrategien – og der arbejdes nu målrettet videre med udbygningen af de nye attraktive boligområder for at imødekomme behovene på kortere sigt.

Der arbejdes også videre med mulighederne for at skabe nye former for “rum” og liv i de forskellige bymiljøer, på og omkring havnene, i det åbne land m.m. Endvidere er det af stor betydning at Langeland Kommune allerede i forbindelse med planlægning af de fysiske rammer tænker på at bevægelse og sundhed får en positiv plads i den hverdag, hvor vi færdes.

Det er et klart strategisk indsatsområde at understøtte en hensigtsmæssig balance mellem by og land. Det åbne land rummer en masse forskellige værdier, der er et vidnesbyrd om dets dannelse og menneskets aktiviteter i øvrigt gennem årtusinder. Landskabet og naturen rummer kvaliteter, som gør det attraktivt at opholde og bosætte sig her for mange mennesker. Den bynære natur og de gode rekreative muligheder er ofte efterspurgt hos bosættere, når de skal vælge ny bopæl.

3. Markedsføring og branding – *“Vi tiltrækker mennesker og investeringer”*

Et øget kendskab skal tiltrække både mennesker og investeringer til Langeland - og samtidig øge synligheden som blandt andet destination og turistmål.

Visionen om øget bosætning kræver ligeledes opmærksomhed på iværksættelsen af konkrete markedsføringstiltag – branding af Langeland som et enestående sted, uanset om man er potentiel bosætter, turist, erhvervsdrivende, investor eller andet.

Dette kan gøres gennem lokale initiativer, tværgående samarbejder og ved udnyttelse af synergier i forhold til nationale, regionale og øvrige indsatser. Udfordringen vil dog være den klart stigende konkurrence på indsatsområdet.

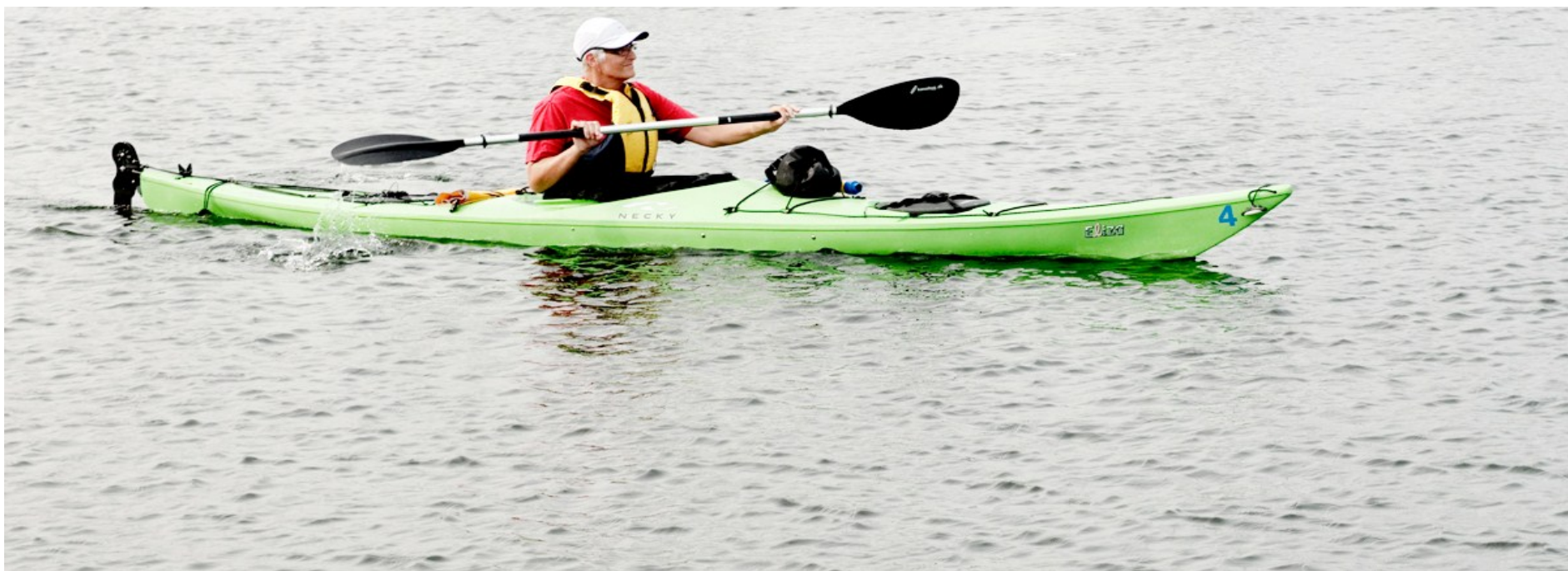

4. Service – *“Vi udvikler og tilpasser servicetilbud”*

Visionen betyder at kommunen vil prioritere kerneydelserne højt med stor vægt på pasning og undervisning af børn og unge, pleje af ældre m.m.

Via udviklingsaftalen med staten vil Langeland Kommune endvidere søge at få status som “pilotkommune” med særlig mulighed for at iværksætte radikal innovation koblet til de kommunale serviceydelser. Innovationen skal sikre gennemførelse af tiltag, der ændrer eksisterende praksis med værdiskabelse til følge.

Demografien betyder at Langeland på stort set alle fronter vil ramme “muren” lidt før andre kommuner. Derfor må den daglige indsats på politikområderne være præget af banebrydende forsøgs- og pilotprojekter.

5. Events og aktiviteter – *“Vi sørger for de gode oplevelser”*

Langeland byder på et væld af oplevelser og aktiviteter uanset om man er turist, gæst eller bor på øen. Der er således tale om en værdifuld synergi mellem på den ene side den fortsatte udvikling af turismen og på den anden side visionen om at tiltrække tilflyttere.

Oplevelser handler også om livskvalitet, levekår og trivsel for det enkelte menneske. Samvær med andre om de gode oplevelser skaber samtidig positivt netværk og aktivitet.

Øens unikke natur og miljø skal indtænkes som en styrke i udviklingen af aktive events og aktiviteter.

Oplevelsesøkonomi er et vigtigt indsatsområde også i de kommende år med målrettet fokus på de aktive oplevelser, leg og læring, nærvær og samvær samt lokalt engagement.

Der vil på indsatsområdet være en tæt sammenhæng med de nationale og regionale strategier og samarbejder på området.

6. Natur og kultur – *“Vi byder på levende natur- og kulturværdier”*

Naturen, landskabet og kulturarven er helt unik for Langeland og et uvurderligt aktiv. Her kan de særlige kulturlandskaber, kulturmiljøer og sjælden natur opleves direkte på.

Området og Det Sydfynske Øhav er endvidere karakteriseret ved mange autentiske miljøer – købstæder, landsbyer, havne, kystmiljøer, kulturlandskaber m.m. De levende og autentiske miljøer afspejler områdets historie og udviklingen inden for det maritime, inden for handel samt land- og skovbrug.

Både natur og kultur har betydning for trivsel, livskvalitet og helbred. Som rekreative rum har det en positiv påvirkning både mentalt, kropsligt og oplevelsesmæssigt. Nærheden, adgangen og kvaliteten er afgørende for benyttelse af natur og kultur.

Styrkerne retter sig derfor både mod borgere og tilflyttere, men kan også bruges i forbindelse med videreudviklingen af turismen med særlig vægt på de natur- og kulturbetingede temaer. Indsatsen er fortsat en balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturen. Vi skal fortsat sikre en indholdsrig og mangfoldig natur i kommunen med fokus på at bevare, pleje og udvikle.

7. Erhverv og iværksætteri – *“Vi tænker innovation og kompetenceudvikling”*

Den eksisterende erhvervsstruktur og virksomheder harmonerer fint med den overordnede vision om øget bosætning. I den kommende periode skal der fortsat værnes om virksomhederne, således at disse fortsat har gode muligheder for at udvikle sig ind i fremtiden. Iværksættere og mindre virksomheder trives på Langeland, og rigtig mange har bedre overlevelsesmuligheder her end i andre dele af regionen.

Der skal satses endnu mere på iværksætteriet, som forventes at komme til at spille en større rolle på sigt.

Der skal endvidere skabes en endnu bedre sammenhæng mellem erhvervsindsats og beskæftigelsesindsatsen med fokus på kompetenceudvikling og uddannelse, således at der opnås endnu bedre overensstemmelse mellem udbud og efterspørgsel på et internationalt rettet arbejdsmarked.

Det har stor betydning for den enkelte og kommunen, at der er fokus på sundhed og trivsel i hele arbejdslivet. Derved mindskes nedslidning og sygefravær samt produktionstab og udgifter i forbindelse med sygdom. Det sunde arbejdsliv består af et positivt arbejdsmiljø i et samarbejde med gode kollegaer i en åben debat om trivsel og velvære.

LANGELAND KOMMUNE

Fredensvej 1
5900 Rudkøbing
Tlf. 63 51 60 00
post@langelandkommune.dk
www.langelandkommune.dk

